

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТИЦІКЪ

ОФФІЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА

№

67.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZEDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 29-го Августа. — 1847 — Wilno. PIĄTEK, 29-go Sierpnia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТИЯ.

В и л ь н а .

22 го Августа, Высокоторжественный и всерадостный день Коронования Его Величества Государя Императора и Ея Величества Государыни Императрицы, празднуетъ быль въ городѣ нашемъ со всѣмъ приличицымъ великолѣпіемъ и вѣрноподданическою радостію.

Въ 10 часовъ утра, Его Высокопревосходительство Г. Виленскій Военный, Гродненскій, Минскій и Ковенскій Генераль-Губернаторъ, Генераль-Лейтенантъ, Феодоръ Яковлевичъ Мирковичъ, изволилъ принимать поздравленіе Духовныхъ особъ, Гг. Военныхъ и Гражданскихъ Чиновниковъ и Дворянства. Послѣ того, все собраніе отправилось въ Николаевскій Кафедральный Соборъ, гдѣ Высокопреосвященнѣйшимъ Іосифомъ, Архіепископомъ Литовскимъ и Виленскимъ, совершила Божественная Литургія и молебствіе, съ провозглашеніемъ, при ето одномъ пушечномъ выстрѣлѣ изъ Виленскихъ укрѣплений, многолѣтія Ихъ Императорскому Величествамъ и всему Августѣйшему Дому.

Въ это же время, въ Римско Католической Кафедрѣ, при многочисленномъ стечениі парода, совершило было прибывшимъ сюда изъ С. Петербурга Высокопреосвященнымъ Епископомъ Алоховскимъ, благодарственное молебствіе о здравіи и благополучії Великаго Монарха и всей Августѣйшей фамиліи.

Въ 4 часа по полудни, у Г. Генераль-Губернатора былъ обѣдненный столъ для знатѣйшихъ лицъ.

Вечеромъ городъ былъ иллюминованъ.

Санктпетербургъ, 23-го Августа.

Высочайший Рескриптъ,

данній на имя Генерал-Адютанта Графа Адлерберга.

Графъ Владіміръ Феодоровичъ! При увольненіі въ минувшемъ Іюнѣ мѣсяцѣ Военнаго Министра, для излеченія болѣзни, въ отпускъ за границу, Я, по особенному Моему къ вамъ довѣрію, возложилъ на васъ управление Военнымъ Министерствомъ, на время

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

W I L N O .

Dnia 22-go Sierpnia, uroczysta i najradoniejsza rocznica Koronacji NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA JEGO Mości i NAJJAŚNIEJSZEJ CESARZOWEJ JEJ Mości, obchodzona byla w naszym mieście z odpowiednią wspanialością i wynurzeniem uczuć radości wiernych poddanych.

O godzinie 10-ej z rana, P. Wileński Wojenny, Grodzieński, Miński i Kowieński Jeneral-Gubernator, Jeneral-Porucznik Teodor Mirkowicz, przyjmowały powitania Duchowieństwa, Wojennych i Cywilnych Urzędników tudzież Dworzaństwa. Następnie całe zgromadzenie udało się do Katedralnego Soboru Św. Mikołaja, gdzie przez Jaśnie Wielmożnego Józefa, Arcybiskupa Litewskiego i Wileńskiego, odprawiona była Msza Święta i dziękczynne modły, z odśpiewaniem, wśród stu jednego wystrzału z dział twierdzy Wileńskiej, hymnu o długie latach Cesarskiej Mości i całego Najjaśniejszego Domu.

W tymże czasie, w Katedrze Rzymsko-Katolickiej, wśród licznie zgromadzonego ludu, odprawione były przez przybyłego tu z St. Petersburga, JW. Biskupa Dmochowskiego, dziękczynne modły za zdrowie i pomyślność Wielkiego MONARCHY i całej Najjaśniejszej Familii.

O godzinie 4-ej po południu, był świetny obiad u P. Jeneral-Gubernatora, na którym się znajdowały znakomitsze osoby.

Wieczorem miasto było oświecone.

St. Petersburg, 23-go Sierpnia.

NAJWYŻSZY RESKRYPT

do Jeneral-Adjutanta Hrabiego Adlerberga.

Hrabio Włodzimierz synu Teodora! Przy udzieleniu, w uplynionym Czerwcu, Ministrowi Wojny urlopu za granicę dla poratowania zdrowia, poruzyłem was, przez szczególne ku was zaufanie, zarząd Ministerstwa Wojny, na czas nieobecności Ministra. Oddając zawsze

его отсутствія.—Отдавал всегда полную справедливость полезному и достохвальному служению вашему, И и нынѣ съ истиннымъ удовольствіемъ видѣлъ примѣрное усердіе, неусыпную дѣятельность и благоразумную распорядительность, съ коими вы, при прочихъ постоянныхъ занятіяхъ по вѣтренному вамъ управлению, исполнили и это важное порученіе. Мне пріятно изъявить вамъ за сіе искреннюю и совершенную Мою признательность, пребывая къ вамъ навсегда благосклонный.

На подлинномъ собственномъ ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Въ Петергофѣ,
7-го Августа 1847 года.

Въ минувшемъ Іюль городъ Архангельскъ постигнутъ былъ сильнымъ пожаромъ, которымъ истреблено четыреста домовъ.

По доведеніи о семъ произшествіи до Высочайшаго свѣдѣнія Государя Императора, Его Величество Всемилостивѣше сополицъ пожаловать въ пособіе пострадавшимъ отъ пожара жителямъ 50,000 руб. сер., для раздачи которыхъ посланъ въ Архангельскъ Флигель-Адъютантъ Истоминъ. Сверхъ того для возобновленія сгорѣвшихъ домовъ, разрѣшено отпустить 50,000 деревъ изъ казенныхъ дачъ.

7-го Августа, скончался въ С. Петербургѣ Почетный Опекунъ Больницы Всѣхъ Скорбящихъ, Тайный Советникъ Никита Васильевичъ Арсеньевъ.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТИЯ.

ГЕРМАНИЯ.

Ашаффенбургъ, 18 Августа.

Ихъ Императорскія Высочества Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ и Государыня Цесаревна Великая Княгиня Марія Александровна изволили вчера пріѣзжать сюда изъ Дармштадта, для посѣщенія баварскаго двора. Послѣ обѣда, Ихъ Императорскія Высочества, въ сопровожденіи Ихъ Величествъ Короля и Королевы и Ихъ Королевскихъ Высочествъ Наслѣдныхъ Великаго Герцога и Великой Герцогини Гессенскихъ, отправились обратно въ Дармштадтъ.

(J. de St. P.)

— Во Франконскомъ вѣстникѣ сообщаютъ: Изъ разныхъ странъ пишутъ о появлении картофельной болѣзни, какъ напримѣръ изъ Виртемберга, Бадена, Пруссии, Саксони и Баваріи. Это бѣдствіе, по крайней мѣрѣ допынѣ не всеобщее, но только местное; часто на одномъ полѣ существуетъ болѣзнь, тогда какъ смѣжное не подвергается ей. Изъ сего можно предполагать, что болѣзнь сія не столь уже сильна какъ, въ прошедшихъ годахъ, и мало по малу снова исчезаетъ или по крайней мѣрѣ ослабѣеть. Чтобы она прекратилась вдругъ, этого нельзя было и ожидать, зналъ природу такихъ эпидемическихъ болѣзней.

Какъ вѣрное и испытанное средство для пріостановленія вѣненія, одинъ агрономъ совѣтуется, при появлении сей болѣзни, просовывать вилы подъ кустъ картофеля, приподнявъ его не много вверхъ. Вліяніе сего способа заключается вѣрно въ томъ, что при дѣйствіи атмосферического воздуха, пріостанавливается дальнѣйшее развитіе начинаящагося гніевія.

ФРАНЦІЯ.

Парижъ, 21 Августа.

Въ минувшую Среду, Его Величество Король отправился на пароходѣ „Гомеръ“ въ море, и вечеромъ того же дня возвратился въ замокъ Э. Морской министръ пріѣхалъ въ этотъ замокъ, а министръ юстиції возвратился оттуда третьего дня въ Парижъ. Пребываніе Короля въ замкѣ Э не будетъ такъ продолжительно, какъ сначала полагали, Его Величество чрезъ нѣсколько дней пріѣдетъ въ Парижъ.

— Въ Монитерѣ напечатано сегодня Королевское постановление, о созваніи суда первовъ, для рѣшенія дела герцога Шуазеля - Праленъ, обвиненного въ умерщвленіи своей жены. Сегодня посыпался слухъ,

zupełną sprawiedliwość pożyteczną i chwalebną służbę waszegą, widziałem i teraz z prawdziwym zadowoleniem wzorową gorliwość, niezmordowaną czynność i trafny sposób rozporządzenia, z jakimiście, przy innych ciągłych zatrudnieniach w powierzonym wasm zarządzie, wypełnili i to ważne poruczenie. Miło Mi jest oswiadczyć wasm to szczerą i zupełną Moją wdzięczność, pozostającą ku wasm na zawsze przyjaznym.

Na oryginale własna Jego Cesarskie Mości ręką podpisano:

NIKOŁAJ.

W Peterhofie,
7-go Sierpnia 1847 roku.

W Lipcu r. b., miasto Archangielsk dotkniete zostało okropnym pożarem, który zniszczył czterysta domów.

Po doniesieniu o tym wypadku NAJJAŚNIEJSZEMU PAŃNU, JEGO CESARSKA Mośc Najmiłościwięcej ofiarować raczył, na wsparcie dla pogorzelców, 50,000 rubli srebrem, dla rozdania których posłany został do Archangielska Fliliel-Adjudant Istomin. Prócz tego, dla odbudowania pogorzałych domów, uchwalono wydać 50,000 sztuk budulec z lasów skarbowych.

Dnia 7-go Sierpnia, zakończył w Petersburgu życie, Opiekun Honorowy Szpitala wszystkich cierpiących, Radca Tajny, Nicety Arseniew.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

N I E M C Y.

Aschaffenburg, 18 sierpnia.

Ich CESARSKIE WYSOKOŚCI NASTĘPGA CESARZEWICZ i WIELKA XIĘŻNA CESARZEWNA MARYA ALEXANDROWNA, raczyli tu wezoraj przybyć z Darmstadtu dla odwiedzenia dworu Bawarskiego. Po obiedzie, Ich CESARSKIE WYSOKOŚCI, w towarzystwie NN. Króla i Królowej, tudzież Ich Królewskich Wysokości: Następy Tronu Wielkiego Xięcia i Jego małżonki Wielkiej Xiężny Heszeńskich, udali się na powrót do Darmstadtu. (J. de St. P.)

Frankoński Merkury donosi z Frankonii pod dniem 17 sierpnia: „Z różnych stron donoszą o zjawieniu się choroby w kartoflach, jak np. z Wirtembergii, z Baden, Pruss, Saxonii i Bawarii. To nieszczęście nie jest jednak przynajmniej dotąd powszechnie, ale tylko miejscowe, tak że częstokroć na jednym polu panuje choroba, gdy obok drugie jest ochronione. Z tego wnosić można, że ta choroba nie jest już tak silna jak w latach zeszłych, i powoli zupełnie zniknie, a przynajmniej bardzo ustanie. Aby od razu ustała, tego nie należało się spodziewać według natury takich epidemicznych chorób.

Jako pewny, doświadczony środek wstrzymania na pn. zgnilizny, zaleca jeden agronom, aby, jak tylko objawi się choroba przez wiadnięcie liści łodygi, w sadzie trójzębowe widły pod krzak od dołu i takowy nieco do góry podnieść. Wpływ tego środka zależy zapewne na tem, że przez otworzony przystęp atmosferycznego powietrza wstrzymaną zostaje rozpoczęjąca się zgnilizna.

F R A N C Y A.

Pariz, 21 sierpnia.

W zeszłą Środę, Król odbył przejażdżkę na morzu, na statku Gomer; wieczorem zaś powrócił do zamku Eu, gdzie już został Ministra morskiego. Minister sprawiedliwości, który w pomienionym zamku bawił, wrócił zawezoraj do Pariz. Pobyt Króla w zamku Eu, nie będzie tak długi jak z początku mniemano, Monarcha bowiem ma za kilka dni wrócić do Pariz.

— W dniu dzisiejszym ogłosił Monitor postanowienie Królewskie, mocą którego zwolniony został Sąd Parów, w celu zawyrokowania, w sprawie Xięcia Choiseul de Praslin, obwinionego o zabicie swojej małżonki. Dzisiaj krążący

будто герцогъ застрѣлился, но это кажется не правда, ибо за нимъ строго наблюдаютъ. Онъ не хочетъ принимать почти никакой пищи, и все кушанья для него приготавливаютъ въ присутствии полиціи.

— Судъ первовъ собрался сегодня, по приглашению канцлеръ Пакье. Въ два часа канцлеръ открылъ засѣданіе, въ которомъ находились: великий хранитель печати и министръ публичныхъ работъ; потомъ прочиталъ Королевское постановление, о созываніи суда первовъ, для сужденія одного изъ сочиновъ.

— Въ *Galiganis Messenger* сообщаютъ, что герцогъ Праленъ, передъ отправлениемъ въ заключеніе, сознался въ своемъ преступлении одному изъ членовъ своей фамиліи. Нашли также въ водосточной трубѣ шпагу, которая, какъ кажется, должна была служить ему орудіемъ при убийствѣ, вместе съ нѣсколькоими салфетками или посвѣтили платками. Въ *Gazette des Tribunaux* пишутъ, что при дальнѣйшемъ розысканіи нашли въ коммодѣ смежной комнаты отломленный эфесъ шпаги, на которомъ были свѣжие слѣды крови.

— Герцогъ Шуазель - Праленъ есть глава существующей еще третьей линіи сего герцогскаго дома. Отецъ его былъ каммергеромъ императрицы и полковникомъ первого легиона национальной парижской гвардіи въ 1814 году; объ немъ съуваженіемъ отзывались по случаю защиты Парижа; будучи изгнанъ ресторацію, онъ въ 1819 г. возвратился, при герцогѣ Д'казѣ, и скончался въ 1841 году. Имѣніемъ Праленъ присвоено было название герцогства въ 1762 году. Герцогъ имѣеть брата, графа Эдгара Праленъ, женящагося на дѣвицѣ Шиклеръ, и трехъ сестеръ, вышедшихъ за мужъ за знаменитыхъ дворянъ старой монархіи. Онъ владѣтель замка и имѣнія Во при Меленѣ, которымъ возвратилъ онъ прежнее ихъ знаніе, которымъ они пользовались при бывшемъ ихъ владельце Фуке, что ему стоило 2 миллиона фр. Его дядя, герцогъ Конны, узнавъ объ этомъ ужасномъ событии, опасно заболѣлъ. Герцогъ Праленъ былъ прежде восторженный легитимистъ; но съ некотораго времени приблизился къ новой династіи и былъ пожалованъ въ почетные кавалеры герцогии Орлеанской.

— Виконтъ Дененъ, о мніомъ покушеніи коего на жизнь цара, Г. Мерильсо, было намъ въ свое время сообщено, вскорѣ имѣть явиться въ ассизный судъ. Результатомъ предварительного слѣдствія было то, что судъ ограничилъ обвиненіемъ его въ насильномъ требованіи подписи, а жалобу о покушеніи на жизнь устранилъ.

— Въ *National* вторично приглашаютъ военнаго министра, чтобы онъ объявилъ, какъ должно понимать взносъ въ пользу военнаго министра 15,000 фр., запи-саный въ счетной книжѣ одного о банкротившагося госпитальщаго подрядчика въ Алжирѣ. Въ *National* утверждаютъ, что разъясненіе сего дѣла тѣмъ важнѣе, что поговариваются о новомъ злоупотребленіи сего рода, то есть о подкупѣ одного чиновника въ Алжирѣ.

— Изъ Орана сообщаютъ: Абд-эль Кадеръ послѣ пораженія, нанесенного имъ мароккскимъ войскамъ, желаетъ оправдать свое нападеніе. Онъ возвратилъ императору сына убитаго Канда и 70 лошадей. За симъ писалъ къ Фезскому губернатору письмо, въ которомъ приводить новыя оправданія своего поведенія. Но губернаторъ, какъ говорятъ, отвѣчалъ на это письмо съ презрѣніемъ.

— Министръ Тунисского Бел, Г. Раффо, прибылъ въ Парижъ.

22 Августа.

Чрезъ нѣсколько дней въ замкѣ Э имѣль быть данъ большой праздникъ, на который приглашенъ былъ также герцогъ Праленъ. Король и вся Королевская фамилія очень огорчены случаемъ, который облегъ вътрауръ столько знатныхъ фамилій. Герцогиня Праленъ оставила нестерыхъ дѣтей, изъ числа которыхъ, Король былъ восприемникомъ при св. крещеніи старшаго изъ нихъ и младшаго, который названъ Лудвикомъ Филиппомъ. Покойная герцогиня была однажды дочь маршала Себастіана; она родилась въ Константинополѣ, когда родитель ея, будучи французскимъ посланикомъ, принялъ начальство надъ Турками и принудилъ англійскій флотъ удалиться изъ Дарданелловъ. Гр. Себастіаци, занятый важными дѣлами, ли-

поглоши, что Хіаже мѣлъ сѧ застрѣліć, co jednakѣ okaza-jo się rzeczą niepodobną, gdyż pod najcišlejszym zastaje dozorem. Xіажe prawie weale nie przyjmuje pozywienia, a to co jé, przygotowane bywa wobec władz policyjnych.

— Sąd Parów zgromadził się w dniu dzisiejszym, w skutku zaproszenia Kanclerza Xięcia Pasquier. O godzinie 2-ej, Xіажe Kanclerz otworzył posiedzenie. Wielki Pieczętarz i Minister robót publicznych zasieli na ławach ministerialnych, poczem Xіажe Kanclerz odczytał postanowienie Królewskie, zwołujące Sąd Parów, dla sądzenia winy jednego z jéj członków.

— *Galiganis Messenger* donosi, że Xіажe Praslin, nim go do więzienia zaprowadzono, przydał się jednemu z członków swej familii. Znaleziono także w odchodowym kanale kordelas, który, jak się zdaje, musiał mu służyć za narzędziem do morderstwa, wraz z kilku serwetami czy chustkami do nosa. *Gazette des Tribunaux* pisze, że w dalszym poszukiwaniu, znaleziono w biurku przyległego pokój u odłamana rękę puginału, na którym były świeże ślady krwi.

— Xіажe Choiseul-Praslin jest głową istniejącej jeszcze trzeciej gałęzi tego Xіążeciego domu. Ojciec jego był Szambelensem Cesarowę, Półkownikiem pierwszej legii gwardyi narodowej Paryzkiej w r. 1814, i zaszczytuje się odznaczyć przy obronie Paryża. W czasie studni otrzymał godność Para; później przez restaurację wygany, przywołyany został w r. 1819 za ministerstwa Xięcia Decazes i umarł r. 1841. Dobra Praslin podniesione zostały w r. 1762 do tytułu Xięstwa. Xіажe ma brata, Hr. Edgara de Praslin, który pojął w małżeństwo paunę Schikler, i trzy siostry, które poszły za mąż w familiach najwyższej szlachty starzej monarchii. Jest on właścicielem zamku i dóbr Vaux pod Melun, które dwu milionowym nakładem przywrócił do dawniej świetności, w jakiej były za dawnego niegdys posiadańca Fouquet. Wuj jego, Xіажe Coigny, dowiedziałyszy się o tej strasznej katastrofie, niebezpiecznie zachorował. Teraźniejszy Xіажe Praslin, był dawniej zagorzalym legitymistą; ale od kilku lat zbliżył się do nowej dynastii i mianowany został Honorowym Kawalerem Xięży Orleans.

— Wice Hrabia Denain, którego mniemany zamiar morderstwa na osobie Para, P. Merilhou, był w swym czasie doniesiony, stawił się ma wkrótce przed sądem assisow. Wypadek poprzedzającego śledztwa miał jednak spowodować Sąd, iż ograniczył obwinienie jego tem, że usiłował tylko wynieść gwałtem podpisanie wexlu; skargę za o usiłowaném morderstwie usunięto.

— *National* wzywa powtórnie Ministra wojny, aby wyjaśnił, jak się ma rozumieć wypłacenie Ministrowi wojny 15,000 fr., zapisane w xiędze rachunkowej jednego zbankrutowanego licheranta szpitalów w Algierze. *National* twierdzi, że wyjaśnienie tego punktu tem jest ważniejsze, że właśnie jest mowa o nowym nadużyciu tego rodzaju, to jest o przekupstwie jednego urzędnika w Algierze przez licheranta szarpie.

— Z Oranu piszą: Abd-el-Kader po klęsce, jaką zadał wojsku marokańskiemu, stara się uniewinnić swój napad. Zwrócił Cesarowi syna zabitego Kaida i 70 koni. Następnie pisał do Gubernatora Fezu list, w którym przytacza nowe uniewinnienie swego postępowania. Ale Gubernator, jak wieś niesie, miał wyrazami wzgardy na ten list odpowiedzieć.

— P. Raffo, Minister Beja Tunetanskiego, przybył do Paryża.

Dnia 22 sierpnia.

Zakilk dnia miała być dawano w zamku Eu wielka zabawa, na którą także zaproszony był Xіажe Praslin. Król i cała jego rodzinna mogły się zmartwieni wypadkiem, który wiele znakomitych familií okrył żałobą. Szóste z dzieci Xіążyny Praslin, i najstarszy z jéj synów, trzymani byli do chrztu przez Króla, który ostatniemu nadał swoje imię Ludwika Filipa. Zamordowana Xięzna była jedną córką Marszałka Sebastiani; urodziła się w Stambule, wówczas kiedy jej ojciec, będąc Posłem francuskim, stanął na czele Turków i zmusił flotę angielską do odwrotu z Dardanellów. Hr. Sebastiani, zajęty ważnymi sprawami politycznymi, ugodzony został bolesnym cięsem, tracąc małżonkę, która wkrótce po rozwiązaniu umarła; przytym zmuszony był odesłać córkę do Francji, co z wielkim ledwo

(1)

шился своей супруги, которая умерла вскорѣ по разрешеніи отъ бремени, и былъ принужденъ отправить дочь во Францію, сухимъ путемъ, потому что путь моремъ зарытъ былъ Англичанами. Тѣло графини Себастиани перевезено въ Корсику и погребено въ Ольметѣ, помѣстѣ графа. Кажется, что и тѣло убитой герцогини будетъ перевезено туда же, а теперь, до возвращенія ея родителя, поставлено въ склепѣ приходской церкви св. Магдалины.

— Вчера, немедленно по закрытии заѣданія палаты первовъ, канцлеръ герцогъ Пакъе отправился съ изѣкоѣкими перами и первымъ дѣлопроизводителемъ палаты, г-мъ Коши, въ домъ гр. Себастиани, для сильнаго показаній съ герцога Шуазеля-Прагенъ. За симъ, въ домѣ этомъ взяты всѣ документы и доказательства, уличающія обвиненнаго и привезены въ Люксембургскій дворецъ. Подозрѣніе на герцога пало первоначально по тому поводу, что онъ, противъ своего обыкновенія, былъ въ перчаткахъ, и когда его принудили снять ихъ, на рукахъ нашли слѣды укушенія, и такія же раны найдены на лопаткахъ и другихъ частяхъ тѣла. Говорятъ, что герцогъ видѣлъ, что преступленіе его открыто, выпилъ цѣлую склянку яду, но пріемъ былъ такъ великъ, что желудокъ не могъ перенести его; послѣдовала рвота и ядъ не имѣлъ полнаго дѣйствія, а произвелъ только сонливость и большое разслабленіе. Канцлеръ приказалъ перевезти больнаго въ Люксембургскую тюрьму, принявъ на себя отвѣтвенность, и герцогъ перевезенъ туда сегодня въ половинѣ пятаго часа утромъ. Врачъ палаты первовъ удостовѣрился предварительно, что обвиненный можетъ быть перевезенъ въ тюрьму, послѣ чего прибылъ курьеръ палаты и прочелъ опредѣленіе канцлера. Герцогъ тотчасъ приказалъ подать одѣваться, но былъ такъ слабъ, что изѣкоѣко разъ лишился чувствъ; лицо его покрыто было мертвою блѣдностю. Потомъ, съ помощью двухъ человѣкъ, сѣлъ въ карету великаго референдаря, которая стояла на дворѣ, и вмѣстѣ съ врачемъ палаты первовъ, съ г-мъ Элуенъ, начальникомъ муниципальной полиціи и своимъ камердинеромъ, который ни на шагъ отъ него не отходитъ, отправился въ Люксембургскій дворецъ. За этою каретоюѣхали двѣ другія, въ коихъ находились чиновники, приставленные для наблюденія за обвиненнымъ, а за нимиѣхали отрядъ городскихъ сержантовъ. Герцогъ Прагенъ занимаетъ ту самую комнату, въ которой жили поочередно, Гг. Тестѣ и Пеллапра; — въ заключеніи будетъ онъ имѣть тѣ же самыя попеченія, какъ и въ своемъ домѣ. Гувернантка также арестована; она называется ис Лузи, какъ прежде сего писали, а Лара Депортъ. Всѣ восхищаются ея красотою, талантами и высокимъ образованіемъ.

— Общее негодованіе по поводу сего преступленія обнаруживается столъ очевидно, что *Journal des Débats*, счѣль необходимымъ помѣстить въ столбцахъ своихъ статей, въ коей старается доказать несправедливость мѣнія, высказаннаго изѣкоѣкими журналами, будто бы въ злодѣяніяхъ, совершенныхъ въ послѣднее время изѣкоѣкими членами верховной корпораціи, слѣдуетъ обвинять настоящую систему правительственную Франціи.

— *Gazette de France, Reforme i Charivari* остановлены были вчера по поводу заключающихъ въ нихъ разсужденій, по случаю умерщвленія герцогини Прагенъ.

— Въ журналѣ *National* сообщено было извѣстіе, что Люнскій Архіепископъ, кардиналъ Бональдъ, вѣль въ своей архіепархіи молиться о перемѣнѣ образа мыслей Папы Пія IX. Нынѣ сей кардиналъ проводилъ въ этотъ журналъ протестъ противъ сего слуха, въ коемъ между прочимъ сказано: „Безъ сомнѣнія, я прикажу молиться за Папу, но только съ тѣмъ, чтобы Его Святѣйшество не былъ остановленъ на пути, которымъ онъ шествуетъ съ таюю словою, ни кознями такихъ людей, которые не могутъ равнодушно смотрѣть на уничтоженные старыя злоупотребленія, ни измѣническими совѣтами тѣхъ, которые лишь тогда будутъ признательны къ его усиливому.“

24 Августа.

По телеграфической депешѣ, полученной въ Берлинѣ, герцогъ Прагенъ скончался въ заключеніи, въ сѣдствіе принятаго имъ яда.

trudemъ ladem dokonane zostało, gdyż wówczas droga morska była przez Anglików zamknięta. Zwłoki Hrabiny Sebastiani przewiezione zostały do Korsyki i pochowane w Olmeta, dobrach Hrabiego. Zdaje się, że tamże zawieszono będzie ciało zamordowanej księżny; tymczasem zaś, aż do przyjazdu jej ojca, złożone zostało w katakumbach kościoła parafialnego św. Magdaleny.

— Wczoraj, zaraz po zamknięciu posiedzenia Sądu Parów, Kanclerz, Xiążę Pasquier, udał się z kilku Parami i piêrwszym pisarzem Izby, P. Cauchy, do pałacu Sebastiani, w celu przesłuchania Xięcia Choiseul-Praslin. Poczem zabrano z pałacu tegoż wszystkie akta i dowody, służace przeciw obwinionemu, które do pałacu Luxemburgskiego zawieziono. Najpiêrwsze podejrzenie na Xięcia ściagnęły jego rękawiczki; gdyż przeciw swemu zwyczajowi, miał je na ręku. Znuszony do zdjecia tychże, okazał ręce, noszące ślady pokasania; takież same blizny ma na łopatkach i na innych częściach rąk obu. Mówiąc, że widząc swą zbrodnię odkrytą, wypił całą flaszke laudanum, lecz dozata była tak mocna, że żołądek jego znieść ją nie mógł; nastąpiły więc wymioty, i tym sposobem trucizna nie skutkowała, tylko zrzadziła ospałość i wielkie znużenie. Xiążę Kanclerz kazał przewieźć winnego do więzienia Luxemburgskiego, biorąc na siebie wszelką odpowiedzialność. Przewiezienie to odbyło się dzisiaj rano, o godzinie wpół do piątej. Lekarz Izby Parów, wysłany o godzinie 4-ej, przekonał się, że obwiniony może być do więzienia przewieziony; przybył zatem woźny Izby i odezwał Xięciu mandat Kanclerza; Xiążę kazał się natychmiast ubrać, lecz był tak osłabiony, że kilka razy zemdlał, a jego twarz była trupiiej bladości. Następnie, prowadzony przez dwie osoby, wsiadł do karety Wielkiego Referendarza, która na dziedzińcu czekała, i łączni z lekarzem Izby Parów, z P. Elouin, szefem policyi municipalnej, i swoim kamerynerem, który go na krok nie odstępuje, udał się do pałacu Luxemburgskiego. Za tą karetą szły dwie inne, w których znajdowali się urzędnicy, użyci do czuwania nad winnym; za temi zaś jechała brygada sierżantów miejskich. Xiążę Praslin zajmuje ten sam pokój, w którym kolejno mieszkali PP. Teste i Pellapra. Kanclerz i Wielki Referendarz przyrzekli winnemu, że w więzieniu swojem będzie miał taką samą troskliwość, jak w własnym pałacu. Guvernarka została także przytrzymana; nazywa się, nie Luzy, jak to donoszono, lecz Laura Desportes. Wszyscy jednogłośnie uwielbiają ją piękno, talenta i najznakomitsze wykształcenie.

— Powszechnie oburzenie z powodu tej zbrodni objawiło się tak głośno, że *Journal des Débats* uznał potrzebnem wykazać niesłuszność opinii, która zaczynała juž szerzyć niektóre dzienniki, iż zbrodnie, których od niejakiego czasu dopuścili się niektórzy członkowie pierwszej korporacji rządowej, należy przypisywać teraźniejszemu systemowi rządowemu Francji.

— *Gazette de France, Reforme i Charivari*, zatrzymane wczoraj zostały, z powodu zawartych w nich uwag nad zamordowaniem Xięży Praslin.

— Dziennik *National* umieścił był wiadomość, że Arcybiskup Lyński, Kardynał Bonald, nakazał w swojej Archidiacezji modły o przemianę sposobu myślenia Papieża Piusa IX. Pomieniony Kardynał przesyłał do tego dziennika protestacyj przeciwi tej poglosce, w której miedzy innymi powiada: „Bez wątpienia, zalece modlić się za Papieża, ale w tym tylko celu, aby Jego Świętobliwość nie doświadczała przeszkołu na drodze, po której z taką chwałą iść zaczął, ani od podstępów takich ludzi, którzy nie mogą patrzeć obojętnie na uchylenie starych nadużyć, ani też od zdradliwych rad takich, którzy zaledwie wtedy byliby wdzięczni za jego usiłowania, gdyby zniósł samą doistność Papieża.“

Dnia 24 sierpnia.

Podlugo depeszy telegraficznej, odebranej w Berlinie, Xiążę Praslin umarł w więzieniu w skutek zażytéj trucizny.

Англія.

Лондонъ. 19 Августа.

Королева отправилась вчера съ супругомъ своимъ на рѣку Клайдъ, гдѣ принимала депутатовъ города Гласгова, прибывшихъ просить соизволенія Ей Величества, на поднесеніе Ей привѣтственнаго адресса; по Королева объявила, что приметъ депутатовъ чрезъ иѣсколько часовъ въ замкѣ Думбартонъ. Въ 6 часовъ Королева прибыла въ этотъ замокъ, гдѣ встрѣчена была губернаторомъ графства Сэръ Джемсомъ Колкоуномъ и множествомъ знатныхъ особъ. Выслушавъ адрессъ депутатовъ, и пробывъ одинъ часъ въ замкѣ, Е. В. отправилась обратно въ море, проплыла вдоль живописныхъ береговъ Лохъ Лонга и приказала на ночь бросить якорь въ Ротсей Бей.

— Герцогъ Альбертъ пожертвовалъ 250 фун. стер., а вдовствующая Королева 100 ф. стерл. въ пользу подписки, открытой съ цѣллю купить домъ, въ коемъ родился Шекспиръ.

— Въ Ирландіи репілеры получили перевѣсъ на выборахъ. Кандидаты сей партіи, кои были уже членами послѣдняго парламента, большою частью снова избраны, и иѣсколько новыхъ лицъ одержали побѣду при балотированіи. Въ числѣ послѣднихъ находятся члены принадлежащіе къ партіи юной Ирландіи. Г. Смитъ О'Бріенъ, одинъ изъ начальниковъ сей партіи, снова избранъ въ лимерикскомъ графствѣ. Двое кандидатовъ старой Ирландіи устранио.

— Всего выбрано въ парламентъ, въ Англіи и Валлисѣ — 251 чл. партіи виговъ, 91 приверженцевъ Роберта Пilla и 165 партіи протекціонистовъ.

— Здѣсь получено извѣстіе, что Эспарtero отказался отъ денежнаго пособія, предложеннаго ему здѣшними его друзьями, въ томъ числѣ и лордомъ Пальмерстономъ, также отъ жалованья 2,000 фун. ст., назначенаго ему Королевою. Бывшій регентъ намѣренъ переселиться въ другое государство, гдѣ, при скучныхъ средствахъ, могъ бы жить выгоднѣе, чѣмъ въ Англіи.

— Въ *Courier de la Plata*, газетѣ издаваемой въ Монтевидео, сообщаютъ отъ 28-го Мая о состоявшемся перемиріи съ генераломъ Орибе. Предложеніе объ этомъ сдѣлано было со стороны начальниковъ англійской и французской эскадры на рѣкѣ Ла-Платы. Условія сего перемирія слѣдующія: 1) Сражавшіяся стороны удерживаютъ за собою посты, занимаемые ими до перемирія; 2) переговоры должны быть произведены посредствомъ парламентеровъ; 3) непріятельскія дѣйствія начинаются не прежде, какъ спустя 24 часа послѣ объявленія преміерія оконченіемъ. 28 числа вошелъ слухъ въ Монтевидео, что генераль Орибе всѣхъ своихъ пленниковъ выпустилъ на свободу.

— Въ *Times* сообщаютъ извѣстіе о претензіяхъ Розаса, требующаго вознагражденія въ 4 миллиона и уступки фальклендскихъ острововъ, что онъ полагаетъ непремѣннымъ условіемъ переговоровъ относительно вопроса Ла-Платы. Розасъ согласился, правда, на перемиріе между войсками генерала Орибе и Монтевидео, но вмѣстѣ съ тѣмъ не хочетъ оставить страны Банда-Оріенталь, если не получитъ щедраго вознагражденія за потери, понесенные имъ въ слѣдствіе интервенціи Англіи и Франціи, утверждая, что если бы эти державы не вмѣшились, онъ давно кончилъ бы это дѣло съ Монтевидео.

— Корреспондентъ газеты *Times* дѣлаетъ слѣдующее справедливое примѣчаніе, что еслибы эти двѣ державы въ самомъ началѣ искренно приступили къ сему дѣлу, высадивъ каждая по 5,000 чл., то это дѣло Ла-Платы было бы уже давно рѣшено въ пользу всемирной торговли.

— Инженеръ Стефенсонъ недавно представилъ правительству проектъ проведения дороги чрезъ узкій морской проливъ Мене (между Карневономъ въ Южномъ Валлісѣ и островомъ Англеско въ каналѣ св. Георгія), посредствомъ огромной желѣзной трубы, укрепленной на цѣпяхъ, чрезъ которую проходила бы желѣзная дорога изъ Честъ въ Галигидъ. Не менѣе важный планъ Г. де-ла-Гей, напечатанъ нынѣ въ *Mechanics Magazine*, который предлагаетъ устройство подводной желѣзной дороги, въ желѣзномъ цилиндрѣ, между Англіею и Франціею, отъ Дувра до Кале. Вся эта дорога имѣть стоить не болѣе 2½ миллионовъ фунт. стер.

— Въ *Globe* поименовано 50 малыхъ и большихъ городовъ, которые соединены съ Лондономъ посредствомъ электро-магнитическихъ телеграфовъ.

АНГЛІЯ:

Londyn, 19 sierpnia.

Królowa wpłynęła zawiadomieniem swoim na rzekę Clyde, gdzie przyjmowała delegację od miasta Glasgowa, która przybyła prosić Monarchinię o pozwolenie złożenia jej adresu z powitaniem; ale Królowa odrzekała, że przyjmie ją dopiero w kilka godzin później w zamku Dumbarton. Jakoż wylądowała o godzinie szóstej w zamku pomniejszym, gdzie powitaną była przez Gubernatora hrabstwa, Sir Jamesa Claphouna, i wiele znakomitych osób. Wysłuchawszy adresu delegacji Glasgowskijej, po jednogodzinnym zabawieniu w zamku, udała się znowu Monarchini na morze, opłynęła rozkoszne wybrzeże Loch-Long i kazała na noc zarzucić kotwicę w Rothsay-Bay.

— Xiążę Albert ofiarował 250 f. szt., a Królowa wdowa 100 f. szt. składki, na zakupienie domu, w którym się rodził Shakspeare.

— Przy wyborach w Irlandii, Repealowie mieli przewagę. Kandydaci tego stronnictwa, którzy już byli członkami ostatniego Parlamentu, po większej części zostali znowu wybrani, a kilku nowych kandydatów zwycięzko wyszli w głosowaniu. Pomiędzy ostatnimi są niektórzy należący do stronnictwa nowej Irlandii. P. Smith O'Brien, jeden z naczelników tej frakcji, został na nowo obrany w hrabstwie Limerick. Dwóch kandydatów Starzej Irlandii usunięto.

— Ogółem wybrano do parlamentu z Anglii i Walii 251 Wigów, 91 Peelistów, a 165 protekeyonistów.

— Dowiadujemy się, że Espartero nie chciał przyjąć pomocy pieniężnej od swoich tutejszych przyjaciół, a między innymi i od Lorda Palmerston, tudzież, że podziękował za pensję 2,000 funt. szter., którą Królowa chciała mu wyznać. Był Rejent chce się przenieść do kraju, gdzie przy szczupłych funduszach mógłby żyć wygodniej jak w Anglii.

— *Courier de La Plata*, dziennik wychodzący w Montevideo, donosi pod d. 28 maja, o zawartym zawieszeniu broni z Generalem Oribe. Propozycja zaszła ze strony dowództwy angielskiej i francuskiej eskadry na rzece La-Plata. Warunki tego zawieszenia są następujące: 1) Strony wojujące pozostają w posiadaniu stanowisk przez nie zajętych. 2) Negocjacje pomiędzy nimi odbywają się za pomocą parlamentarzy. 3) Kroki nieprzyjacielskie nie rozpoczynają się do dnia 24 czerwca, po wykroczeniu limitu. Dnia 28 obiegła pogłoska w Montevideo, że Generał Oribe wszystkich swoich jeńców udarował wolnością.

— *Times* zawiera wiadomość o pretensjach Rosasa, który żąda wynagrodzenia w sumie 4 milionów i odstąpienia wysp Falkland, jako conditio sine qua non układów względem kwestii La-Platy. Rosas zezwolił wprawdzie na zawieszenie broni między wojskiem Generała Oribe i Montevideanskim, ale zarazem nie chce opuścić kraju Banda Oriental, jeżeli nie zostanie szczodrze wynagrodzony za straty, jakich doznał w skutku interwencji Anglii i Francji, twierdząc, że gdyby te mocarstwa nie były się wmięzały, byłby dawno skończyl tą sprawę z Montevideo.

— Korrespondent gazety *Times* czyni to słusne stwierdzenie, że gdyby na samym poczatku te dwa mocarstwa były się wzięły szczerze do rzeczy, wysadzając każde po 5,000 wojska, ta odwieczna sprawa La Platby byłaby dawno rozwiązana na korzyść powszechnego handlu.

— Inżynier Stephenson przedstawił był niedawno rządowi kolosalny projekt, zrobienia drogi przez wąską ciasninę morską Menai, (pomiędzy Carnarvon w północnej Walii, a wyspą Anglesea na kanale św. Jerzego), za pomocą ogromnej rury żelaznej, na łancuchach zawieszony, przez któryby przechodziła kolej żelazna z Cheste do Holyhead. Niemniej olbrzymim jest umieszcony w *Mechanics Magazine* plan P. de la Hay, względem założenia podmorskiej kolej żelaznej, w żelaznym cylindrze, pomiędzy Anglią i Francją, od Dourru do Calais. Cała ta droga kosztować nie więcej jak 2½ milionów f. szt.

— *Globe* wymienia 50 mniejszych i większych miast, które elektro-magnetycznymi telegrafami są już z Londynem połączone.

20 Августа.

Королева отпрыла сегодня утромъ изъ Ротсей-Бен, для осмотра гавани того же имени; потомъ продолжала путешествие свое близъ береговъ Шотландіи. Вечеромъ того же дня, Ея Величество прибыла въ Инверарри-Кестль, замокъ принадлежащий герцогу Аржилльскому, гдѣ вышла на берегъ и намѣренна провести некоторое время. Хозяинъ замка пригласилъ къ себѣ отборное общество, состоящее изъ дворянъ Шотландіи, прибывшихъ сюда, чтобы привѣтствовать свою Монархию.

— Изъ Лиссабона отъ 9-го с. м. сообщаютъ слѣдующее: Въ запискѣ, сообщенной Королевѣ представителями трехъ державъ, подписавшими Лондонскій протоколъ, сказано, что несмотря на все уважение ими королевскихъ преимуществъ, они не могутъ однако допустить того, чтобы условия торжественно опредѣленныя, коимъ Королева одолжена сохраненiemъ своей Короны, остались безъ исполненія. Въ слѣдствіе сего, представители трехъ державъ предложили Королевѣ, чтобы немедленно было приступлено къ назначенію нового кабинета и созванію Кортесовъ.

— Въ *Times* напечатана статья, которая убѣждая, что не анархія дѣлаетъ затруднительнымъ положеніе Италии, охуждаетъ органъ французского правительства за поверхностное его разсужденіе по столь важному вопросу. Мы надѣемся, что лордъ Пальмерстонъ, явившій уже доказательства энергіи въ случаѣхъ гораздо меньшей важности, доставитъ сильное подѣствие второстепеннѣмъ итальянскимъ странамъ, преимущественно же церковной области. Болѣе чѣмъ въ какую либо другую эпоху, нынѣшній переломъ требуетъ, чтобы Англія приняла участіе въ итальянскихъ дѣлахъ. А такъ какъ она объявила себя противъ интервенціи по швейцарскимъ дѣламъ, въ отношеніи которыхъ мы не имѣемъ никакой непосредственной мѣры дѣйствованія, то можетъ тѣмъ сильнѣе воспротивиться ею въ Италии, гдѣ военные наши корабли могутъ приблизиться ко всѣмъ прибрежнымъ пунктамъ. Угрожаемая Австріею и оставленная Франціею, умѣренная партія въ Италии, естественно, обращаетъ свои взоры къ Англіи. Въ заключеніе сей статьи сказано, что сильное посредничество англійскихъ министровъ, можетъ предотвратить отъ Италии большое несчастіе, доставить цапекому правительству время и мѣры къ упроченію общаго спокойствія, и оправдать вмѣстѣ добресть къ англійской политикѣ. Такое устроіе не было бы возможно въ Италии, и должно бы улучшить нашъ постъ въ Средиземномъ морѣ.

Швейцарія.
Бернъ, 8 Августа.

Комиссія изъ семи членовъ, наряженная сеймомъ для разсмотрѣнія вопроса о непріятельскихъ подготовленіяхъ отдѣльной лиги, положила представить сейму предложеніе, по которому должно рѣшительно потребовать отъ семи католическихъ кантоновъ, чтобы они прекратили свое вооруженіе, а на прочие кантоны союза возложить обязанность — задерживать всѣ военные снаряды и оружіе, которые станутъ провозить чрезъ нихъ въ кантоны отдѣльной лиги.

— Въ слѣдствіе сдѣланнаго сеймомъ вызова, многие офицеры союзного главнаго штаба объявили, что они не хотятъ нарушать своихъ обязательствъ относительно отдѣльной лиги, и подали прошьбу объ отставкѣ. Въ числѣ прочихъ называются: *Салиса-Соэліо*, начальствующаго надъ войсками семи союзныхъ кантоновъ, полковника *Рюттимана*, члена союзного военнаго совѣта, полковника *Цюнда*, союзного обер-крайскомиссара, полковника *Эльвера*, полковника *Цельгера фон-Станса*, подполковника *Пилье* и др.

13 Августа.

Въ засѣданіи 11-го Августа, союзный сеймъ принялъ, большинствомъ 12 $\frac{1}{2}$ голосовъ, рѣшеніе комиссіи семи членовъ относительно задерживанія оружія, провозимаго въ кантоны отдѣльной лиги. Послѣдніе тотчасъ же протестовали противъ этого рѣшенія.

— Изъ союзныхъ офицеровъ отдѣльной лиги, привлеченныхъ къ объясненію ихъ отношеній къ этой послѣдней, 18 человѣкъ прямо объявили, что они служатъ только союзу; 12, напротивъ, объявили о своихъ служебныхъ отношеніяхъ къ отдѣльной лигѣ и, безъ сомнѣнія, скоро будутъ вычеркнуты изъ списка союзныхъ офицеровъ.

Dnia 20 sierpnia.

Królowa w dniu dzisiejszym opuściła rano Rothsay-Bay, w celu zwiedzenia tej przystani, następnie zaś udała się w dalszą podróż ku brzegom Szkocji. Ku wieczorowi, przybyła do Inverary-Castle, zamku należącego do Xięcia Argyle, gdzie sama na ląd wysiadła i czas niejaki w tym zamku zabawiła. Xięż Argyle sprosił do siebie znakomitszą szlachtę Szkocji, która licznie przybyła dla powitania swej Monarchini.

— Z Lizbony piszą pod d. 9 b. m.: W nocie zbiorowej podanej Królowej przez Reprezentantów trzech mocarstw, którzy podpisali protokół Londyński, wyrażonem było, że jakkolwiek uznają prerogatywy królewskie, nie mogą dopuścić, aby obietnice uroczyste dane, którym Królowa winna zachowanie swej korony, pozostały niewykonanymi. W skutku tego, Reprezentanci trzech mocarstw wezwali Królowę, aby bezwłocznie przystąpiła do mianowania nowego gabinetu i do zwolnienia Kortezów.

— Dzienniki tutejsze zajmują się g\xb3o\x9cnie sprawami włoskimi. *Times* wykazawszy, \ze to nie anarchia czyni krytyczne położenie Włoch, gani organa rządu francuskiego za lekkosć, z jaką traktują tą ważną kwestię. „Ale mamy ufność, mówi dalej *Times*, \ze Lord Palmerston, który dał już dowody wielkiej energii w przypadkach daleko mniej ważnych, udzieli silne wsparcie krajom drugiego rzędu we Włoszech, a mianowicie Państwu Kościelnemu. Więcej niż w każdej innej epoce, teraźniejsze przesilenie wymaga, aby Anglia wystąpiła czynnie w interesach włoskich. Jakoż, ponieważ się oświadczenie przeciw interwencji w interesach Szwajcarii, na którą nie mamy żadnego bezpośredniego środka działania, może j\x81i się sprzeciwic t\x81m energiczni we Włoszech, gdzie nasze okr\x81ty wojskowe mogą si\x81 zblizyc do wszystkich punktów polronezych. Zagrożone przez Austrię i opuszczone przez Francję, naturalnym jest, \ze stronnictwo umiarkowane we Włoszech zwraca swoje oczy ku Anglii.“ *Times* kończy mówiąc, \ze silne pośrednictwo Ministerów angielskich, może odwrócić wielkie nieszczęścia od Włoch, zapewnić rządowi Papieżemu czas i środki utrwalenia spokoju i publicznej, i usprawiedliwić zarazem zaufanie w polityce angielskiej. Podobna usługa nie byłaby stracona we Włoszech, i powinna polepszyć nasze stanowisko na morzu Śródziemnym.“

Szwajcarya.
Bern, 8 sierpnia.

Komisja z 7-mi członkami, wyznaczona od Sejmu dla roztrz\x81snienia kwestii o nieprzyjacielskich przygotowaniach oddzielnnej ligi, postanowiła podać Sejmowi wniosek, mocy którego należy stanowczo zażądać od siedmiu katolickich Kantonów, aby zaniechały swego uzbrajania się, a na inne Kantony Związkowi włożyć obowiązek, aby zatrzymywały wszystkie wojskowe zapasy i broń, przewożone przez ich terytorium do Kantonów oddzielnnej ligi.

— W skutek uroczystej przesiedlenie przez Sejm odczwy, wielu oficerów Związkowego głównego sztabu oświadczyli, \ze nie chcą naruszać swoich obowiązków względem oddzielnnej ligi, i następnie podali prośby o uwolnienie ze służby. Między innymi wyróżniają: Salisa Saglio, dowodzącego wojskami siedmiu Związkowych Kantonów; Półkownika Rüttimana, członka Związkowej wojennej rady; Półkownika Ziinda, Związkowego ober-kriegs-kommissarza; Półkownika Elgera; Półkownika Zelgera von Stans; Pod-półkownika Pillier i t. d.

Dnia 13 sierpnia.

Na posiedzeniu d. 11 sierpnia, Sejm Związkowy przyjął większość 12 $\frac{1}{2}$ głosów postanowienie Komisji siedmiu członków, względem zatrzymywania broni przełożonej do Kantonów oddzielnnej ligi. Ostatnie niezwłocznie zaniosły protestując przeciw temu postanowieniu.

— Z pomiędzy Związkowych oficerów oddzielnnej ligi, wezwanych do oświadczenia swoich stosunków z tą ostatnią, 18 tu wprost oświadczyło, \ze służą tylko Związkowi; 12 zaś przeciwnie, donieśli o swoich służbowych stosunkach z oddzielną ligą, i ci ostatni bez wątpienia, wkrótce zostaną wykreśleni z listy oficerów Związkowych.

П т а л ی я.

Римъ, 4 Августа.

Генераль-Викарій, кардиналъ Патрици, издашъ римскому народу воззвание, приглашая его принять участие въ девятидневномъ молебствіи, предписанномъ Папою по всей церковной области, которое будетъ предшествовать празднику Успенія пресвятой Богородицы. Въ Римѣ это молебствие будетъ продолжаться отъ 5 по 22 число. Чудотворныя иконы Божіей Матери будутъ открыты для молящагося народа. Духовенство, по случаю послѣднихъ событий, будетъ при семъ пѣть: „*Sancta Maria Succurre miseris!*“ „*Defende quæsumus Domine famulos tuos!*“

— Снова открыть новый заговоръ! Говорятъ, что губернаторъ Моранди получилъ тайное извѣщеніе, что въ прошедшее Воскресеніе, во время церковной процессіи, должноствовавшей происходить въ Трастеверѣ, имѣли вспыхнуть смиренія, и потому то монс. Моранди и кардиналъ Ферретти лично находились при этой процессіи. Достовѣрно то, что извѣстный Джениаро, который при бывшемъ правительстве убилъ не одного человѣка, арестованъ подъ тѣмъ предлогомъ, что будто бы онъ дурно отзывался на счетъ Папы.

— На прошедшей недѣлѣ, въ квиринальскомъ дворѣ арестовано подозрительное лицо. Въ слѣдствіе сего нынѣ строже прежняго смотрѣть за всѣми входящими и выходящими лицами; однако распространившійся недавно слухъ, будто бы Его Святѣйшество отсрочилъ на нѣкоторое время публичныхъ аудіенцій, совершило неосновательность. Аудіенціи эти по прежнему продолжаются по четвергамъ. Третьаго дня Папа принялъ 50 чл., принадлежащихъ къ разнымъ сословіямъ общества.

— Мюнхенскій Пунцій, монс. Морикини, получилъ повелѣніе Папы отправиться къ Дворамъ Французскому, Англійскому и Турецкому для отданія благородственныхъ визитовъ отъ имени Его Святѣйшества; за симъ по возвращеніи онъ будетъ возведенъ въ кардинальское достоинство. — монс. Массони назначенъ Пунціемъ въ Бразилию.

— Значительное число должностей, занимаемыхъ донынѣ духовными, вѣроно нынѣ свѣтскимъ лицамъ. Должность военнаго министра, занимаемая донынѣ монс. Спада Медичи, имѣеть быть вѣрона князю Барберини.

— Маджіордомо, монс. Паллавичини, удаленъ, а на его мѣсто назначенъ, монс. Рускони.

— Свѣтское духовенство объявило, что такъ какъ уставъ о національной гвардіи исключаетъ его отъ военной службы, то оно, со своей стороны, это общественное дѣло намѣreno поддерживать деньгами.

— Римскіе Іезуиты, по примѣру свѣтскаго духовенства, пожертвовали, въ видѣ добровольного приношенія, сумму въ 5,000 скуди, въ пользу обмундированія національной гвардіи; пожертвованія другихъ орденовъ еще неизвѣстны.

— Кардиналъ Ламбрускині спрашивалъ кардинала стате секретари, — можетъ ли онъ нынѣ пріѣхать обратно въ Римъ; сей послѣдній отвѣчалъ, что онъ лучше ездаетъ, если еще некоторое время пробудетъ въ своей епархіи.

— Въ крѣпости Анджелло вновь устроили нѣсколько комната, съ такимъ удобствомъ, что слѣдуетъ предполагать, что въ нихъ помѣщена будетъ какая нибудь заменитая особа.

Флоренція, 4 Августа.

Великая герцогиня, 4 го с. м., разрѣшилась отъ бремени принцемъ, который при св. Крещеніи, совершившемъ 6 числа, получилъ имена: Лудовикъ, Сальвадоръ, Марія, Йосифъ.

Г р е ц і я.

Афины, 3 Августа.

Несогласія между Гречією и Портой, кои, какъ полагали, будуть устранены, возымѣли другой оборотъ. Греческое правительство, по предложению Австріи, согласилось доставить Портѣ удовлетвореніе, которымъ она хотѣла удовольствоваться. Но когда пришло къ дѣлу, то въ Константинополѣ, послѣ продолжительныхъ совѣщаній, вдругъ увеличили свое требование. Говорятъ, что это послѣдовало по внушенію Англіи, которая успѣла подать дивану мысль, что не совмѣстно съ достоинствомъ Порты столь легко прощать Гречію. Требованіе дивана произвело не-выгодное впечатлѣніе въ Вѣнѣ, гдѣ приняли на себя посредничество по этому дѣлу.

W a o c n y.

Rzym, 4 sierpnia.

Jeneralny Wikariusz, Kardynał Patrizi, wydał do ludu Rzymskiego odezwę, wzywając go do najgorliwszego uczestnictwa w nakazanym przez Ojca sw. w catem Państwie Kościelnym 9-cio-dniowem uubożeństwie, poprzedzić mającym uroczystość Wniebowzięcia N. Maryi Panny. W Rzymie trwać będzie ta nowenja od 13 do 22, z odpustami roku Jubileuszowego. Najedowniejsze obrazy Matki Bożkiej mają być dla uczczenia publicznie wystawione. Duchowieństwo śpiewać ma przytym, z powodu ostatnich wypadków hymny: „*Sancta Maria succurre miseris!*“, „*Defende quæsumus Domine famulos tuos!*“

— Zaowu odkryto nowy spisek! Opowiada, że Pro-Gubernator Morandi otrzymał tajne doniesienie, iż w przeszłą Niedzielę, podczas processji, odbyła się mającej w Trastevere, miały wybuchnąć rozruchy, i dla tego to P. Morandi i Kardynał Ferretti znajdowały się osobiste na tej processji. To pewna, że słynny Gennaro, który za przeszłego rządu nie jednego zamordował człowieka, uwięziony został pod pozorem, że źle mówił o Papieżu.

— W przeszły tygodniu aresztowano w pałacu Pańskim na Kwirynalu podejrzawanego człowieka. W skutku tego kontrolują teraz ostrzej niż dawniej wszyskie osoby wchodzące i wychodzące; rozgłoszona jednak niedawno wieść, jakoby Ojciec sw. zawiesił na niejaki czas publiczne posłuchania, jest zupełnie bezzasadną. Trwają one równie jak dotąd, i to w każdy Czwartek. Onegdaj przypuścił Papież przed siebie 50 osób z najrozmaitszych klass społeczeństwa.

— Dotychczasowy Nuneyusz w Monachium, Mons. Morelini, otrzymał od Ojca sw. zaszczycone zlecenie złożenia winnych dzięczynnych odwiedzin Królowi Francuzów, Królowej Angielskiej i Sultanowi poczém, za powrót, czeka go kapelusz Kardynański. Mons. Massoni mianowany zostanie Nuneyuszem w Brezylii.

— Znaczna ilość posad, zajmowanych dotychczas przez duchownych, znajduje się teraz w ręku świeckich osób. Posada Ministra wojny, zajmowana dotychczas przez Mons. Spada Medici, ma być powierzona Xięciu Barberini, także świeckiemu.

— Mons. Pallavicini, Maggiordomo, został usunięty, a w miejsce jego mianowany Mons. Rusconi jako Pro-Maggiordomo.

— Duchowieństwo świeckie oświadczyło, że ponieważ regulamin gwardii narodowej wyłącza je od służby wojskowej, przeto dobrą sprawę ojczyzny wspierać chce pieśniadzimi.

— Towarzystwo Jezusowe w Rzymie, zachęcone przykładem duchowieństwa świeckiego, złożyło dobrowolnej składki na umundurowanie gwardii narodowej 5,000 skudów; składki innych zakonów nie są jeszcze wiadome.

— Kardynał Lambruschini zapiął się Kardynała Sekretarza Stanu, czy może teraz wrócić do Rzymu; ale mu odpowiedział, że lepiej zrobi, jeśli jeszcze dłużej zahawi w swojej diecezji.

— W twierdzy St. Angelo urządzono na nowo kilka pokoi, a to z troszkliwością i wygodą, która każe się domyślać, że w nich osadzona będzie jakąś znakomita osoba.

Florence, 7 sierpnia.

Dnia 4 b. m. Wielka Xiężna powiła syna, który na chrzeźciznie sw., odbytym d. 6, otrzymał imiona: Ludwik, Salvador, Maria, Józef.

G r e c y a.

Ateny, 3 sierpnia.

Nieporozumienia między Greçją a Portą, które miały byc niebawem załatwione, przybrały nową postać. Rząd Greckie, na przedstawienie Austry, skłonił się dać zadośćczezynienie Porcie, na które taž chętnie przystała. Gdy jednak przyszło do rzeczy, po długich rokowaniach, w Stambule nagle podwyższono żądania. Mówią, że Anglia miała natchnąć Dywaną myślą, iż nie zgadza się z godnością Porty, aby ministerstwu Greckiemu tak łatwo przebaczyła. Te żądania dywanu sprawiły przykro wrażenie w Wiedniu, gdzie się podjęto tak kłopotliwego pośrednictwa.

— Здѣшнее правительство уплатило сэръ Эдмунду Ліону 33,000 ф. стерл., то есть часть долга, которому срокъ уплаты истекъ 6-го Марта сего года. Часть этой суммы, то есть, 500,000 драхмъ, уплатили вѣселями Г. Эйнарда, осталыя же 95,000 драхмъ наличными. Нынѣ въ фалерейской гавани находится только одинъ англійскій корабль, а два другіе, съ адмираломъ Паркеромъ, прибывшимъ сюда на прошедшой недѣлѣ, отплыли къ албанскимъ берегамъ.

— Изъ Превесы, пограничнаго Турецкаго города, сообщаютъ отъ 21 Іюля слѣдующее: „Генераль Федоръ Гривасъ и всѣ сообщники его прибыли сюда третьяго дня и живутъ въ домѣ англійскаго консула. Губернаторъ, удивленный появлениемъ въ городѣ вооруженнаго отряда, приказалъ, чтобы Гривасъ со своимъ свитою покорился ему непосредственно. Англійскій вице-консулъ недозволилъ взять выходцевъ изъ своего дома, но также не ручался за ихъ поведеніе. Въ слѣдствіе сего губернаторъ повелѣлъ консульскій домъ окружить солдатами, которые получили приказаніе тотчасъ захватить Гриваса и его сопутнищѣ, лишь только они оставятъ сей домъ; въ то же время отправилъ курьера къ эпирскому генеральному губернатору въ Янину, за дальнѣйшими инструкціями.

Сегодня полученъ изъ Эпира отвѣтъ, заключающій повелѣніе, чтобы Гривасъ и его товарищи положили оружіе, и подъ конвоемъ отправились въ Янину; но если бы они не захотѣли повиноваться сему повелѣнію, или вознамѣрились ворваться въ Грецію, въ такомъ случаѣ разрѣщается силою оружія принудить ихъ къ повиновенію. По полученіи сего повелѣнія, превезскій губернаторъ созвалъ гарнизонныхъ офицеровъ и знатнѣйшихъ гражданъ города, и повелѣніе сіе сообщилъ вице-консулу съ просьбою, чтобы онъ извѣстилъ объ этомъ Гриваса и его товарищѣ. Гривасъ отвѣтилъ въ слѣдствіе сего, что онъ отправится въ Янину, но ни онъ ни его товарищи не положатъ оружія. За симъ губернаторъ снова отправилъ курьера въ Янину за дальнѣйшими повелѣніями. Между тѣмъ домъ англійскаго вице-консула постоянно окружены солдатами, наблюдающими, чтобы его не оставилъ ни одинъ изъ греческихъ мятежниковъ.

— Изъ Санта-Мары прибыла сюда, на англійской шкунѣ, жена генерала Гриваса.

10 Августа.

Вчера Король открылъ засѣданіе палатъ тронною рѣчью.

Турция.

Константинополь, 30 Іюля.

Извѣстія изъ Азіи благопріятны. Бедерханъ-Бей покорился наконецъ правительстvenнымъ войскамъ, испытавъ въ оракской крѣости, куда онъ скрылся было съ горстью своихъ приверженцевъ, неудачу послѣднихъ усилий сопротивленія или выгодной сдачи. Неизвѣстно будетъ ли онъ наказанъ за свои злодѣянія и жестокости.

— Изъ Албaniи получены неблагопріятныя извѣстія. Мятежъ вспыхнулъ въ верхней и нижней Албaniи, и съ чрезвычайною быстротою распространился по всей странѣ. Дельвино, Аргирокастро и Берутъ находились въполномъ возстаніи. Правительственные войска уступаютъ повсюду, а Эминъ-Паша, едва вступившій въ провинцію съ незначительныхъ отрядомъ своихъ войскъ, подвергся со всѣхъ сторонъ столь сильному напору, что вынужденъ былъ потребовать скораго подкрепленія. Чувствительнейшую потерю понесли правительственные войска близъ Копрани, где лишившись 100 чел., вынуждены были отступить въ этотъ городъ.

— Уволенный отъ должности В. Адмиралъ, или Капуданъ-Паша, Мехмедъ-Али, назначенъ нынѣ членомъ совѣта съ жалованьемъ по 25,000 піastrów въ мѣсяцъ.

— Rząd tutejszy wypłacił Sir Edmundowi Lyons 33,000 l. szt., jako ratę od dlułu, ubiegły z dniem 6 marca. Część tej summy, to jest 500,000 drachm, spłacono wexlem P. Eynard, pozostała zaś resztę 95,000 drachm gotowizną. Teraz w porcie Falerejskim stoi tylko jeden okręt angielski, dwa zaś inne, z Admiralem Parker, który w zeszłym tygodniu tu przybył, odpłynęły ku brzegom Albanskim.

— Z Prevezy, pogranicznego miasta tureckiego, donoszą pod d 21 lipca, co następuje: „Jenerał Teodor Grivas i wszyscy powstańcy z Palajochalii, przybyli tu oniedląd i mieszkają w domu Konsula angielskiego. Gubernator zadziwiony ukazaniem się zbrojnego oddziału w mieście, rozkazał, aby Grivas i ludzie jego orszaku oddali się mu bezpośrednio; atoli Angielski Wice-Konsul nie pozwolił ich z domu swego zabrać, lubo za ich postępowanie zaręczę nie cheiał. W skutek tego Gubernator kazał dom Kon-sulatu otoczyć żołnierzami, którzy otrzymali polecenie, aby jak tylko Grivas i towarzysze jego dom ten opuszczą, natychmiast byli ujęci; jednocześnie zaś wysłał gencę do Jeneralnego Gubernatora Epiru w Janinie, po dalsze instrukcje.

Dziś nadeszła z Epiru odpowiedź, zawierająca rozkaz, aby Grivas i jego towarzysze natychmiast bron złożyli i pod eskortą udali się do Janiny; gdyby zaś wzbraniały się rozkaz ten w pełni, lub cheieli wtargnąć do Grecji, w takim razie do uległości siłą zbrojną zmuszeni będą. Po nadziejciu tego rozkazu, Gubernator Prevezy zwołał oficerów założonej i znakomitszych miasta obywateli, poczém rozkaz ten za-komunikował Wice-Konsulowi z prośbą, aby Grivasa i towarzysów jego o tem zawiadomił. Grivas odpowiedział w skutek tego, że do Janiny się uda, ale ani on ani jego towarzysze broni nie złożą. Gubernator więc poślą znowu do Janiny gencę po dalsze rozkazy. Tymczasem Wice-Konsulat angielski jest ciągle otoczony przez żołnierzy, czuwających nad tym, aby żaden z powstańców greckich go nie opuścił.

— Z Santa Maura przybyła tu na kutrze angielskim żona Jeneralnego Grivas.

Dnia 10 sierpnia
Wezoraj, Król zagał posiedzenia Izb mową tro-nową.

Турция.

Konstantynopol, 30 lipca.

Wiadomości z Azji są pomyślne. Beder chan-Bey poddał się nareszcie wojsku rządowemu, uczyniwszy w twierdzy Orak, dokąd się był z garstką stronników swoich schronił, ostatnie daremne usiłowanie oporu lub korzystnej kapitulacji. Czy zbrodnie i okrucieństwa jego zasłużoną lub jakąbądź odbiorą karę, kwestya ta ulega wątpliwości.

— Z Albanii nadeszły niepokojące wiadomości. Bunt ogarnął Albanię wyższą i niższą, i z nadzwyczajną szybkością rozszedł się po całym kraju. Delvino, Argyrokastro, Berut są w powstaniu. Wszędzie wojska rządowe ustępują muszą, a Emiu-Basza zaledwie przybywszy do prowincji, z szczupłą garstką wojska swego, tak jest ze wszystkich stron naciskany, że śpiesznej pomocy zażądać musiał. Największą klęskę ponieść miało wojsko rządowe niedaleko Kopranie, gdzie straciwszy przeszło 100 ludzi, do miasta tego cofnąć się musiało.

— Usunięty od służby W. Admirał czyli Kapudan-Basza Mehmed-Ali, mianowany został członkiem Rady, z pensją 25,000 piastrów miesięcznie.